

Assemblea General 2005

Les candidatures per ocupar els càrrecs vacants del Consell Directiu presentades dins el termini establert són les següents:

Vicepresidència

Joan Pino i Vilalta

Secretaria

Andreu Salvat i Saladrigas

Vocalies

Moisès Guardiola i Bufí

Marc Martín Pérez

Christian Ruiz Altaba

Xavier Sabaté i Rotés

Florenci Vallès i Sala

Atès que el nombre de candidats és superior al nombre de vocalies vacants, no es podrà votar la candidatura completa i caldrà especificar el nom de cada un dels candidats que es volen votar.

La llei de pesca i la problemàtica de les espècies al·lòctones a Catalunya

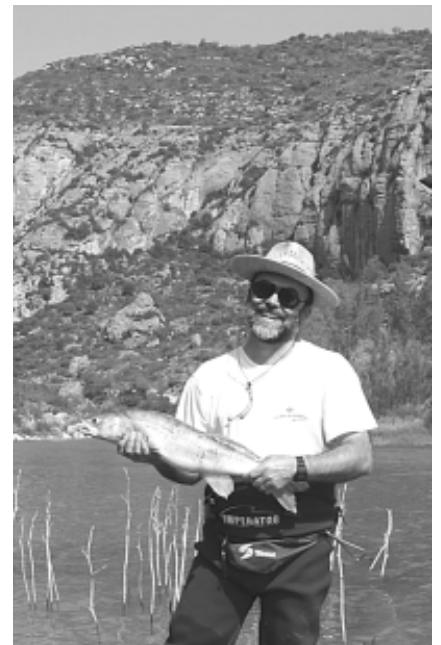
En els darrers temps, després d'un llarg període d'inèrcies i desdies en la gestió de la pesca continental a Catalunya, sembla que les coses estan canviant. Les reunions dels nous responsables del Departament de Medi Ambient amb els representants d'universitats, col·lectius naturalistes i d'altres entitats coneixedores dels ecosistemes aquàtics i llur problemàtica han accelerat la redacció d'un Avantprojecte de llei d'ordenació sostenible de la pesca recreativa i conservació dels ecosistemes aquàtics continentals de Catalunya, canvi més que peremptori tenint en compte que, tret de les ordres de vedes, la normativa bàsica que regula la pesca fluvial es remunta a la Llei de 1942, de regulació del foment i la conservació de la pesca fluvial.

Els canvis que suposa aquest Avantprojecte, i que no pretenem abordar ara i aquí, impliquen, en síntesi, una regulació més estreta de les actuacions en les conques fluvials, una reapropiació dels rius per part de l'Administració —massa acostumada a delegar aquesta funció en les societats de pescadors— i, en definitiva, posar una mica d'ordre en un bé públic mal gestionat. Lògicament, aquests moviments impliquen una recomposició en els equilibris entre els diferents agents interessats i determinats col·lectius de pescadors han posat ja el crit al cel davant dels canvis.

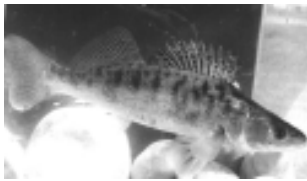
Un dels aspectes més controvertits en relació a la gestió de la pesca al nostre país és i ha estat la introducció d'espècies al·lòctones, feta o esperonada inicialment des de la mateixa Administració (ICONA), per motius diversos (gambúsia per a combatre la malària, cranc americà per a compensar la

davallada del cranc autòcton, la truita arc iris i la truita salmonada centreeuropea per a contentar el col·lectiu de pescadors...), i continuada amb fruïció per particulars i col·lectius generalment propers als interessos de la pesca.

La situació actual, tal com la descriu Adolf de Sostoa (UB) en una sessió extraordinària del Consell de Pesca per a debatre específicament aquest problema, és que actualment tenim vint-i-quatre espècies de peixos al·lòctons, que dominen prop de dues terceres parts de la xarxa hídrica catalana, i en només un 21,3 % de les localitats tenim exclusivament alguna de les divuit espècies autòctones (sense incloure-hi les migradores i/o d'estuari). El cranc de riu autòcton no es troba ja en la gran majoria de la nostra xarxa fluvial mentre que el cranc

(Continua)

Cens d'aus nocturnes

El Grup de Naturalistes d'Osona organitza el cens d'aus nocturnes del 2005. Durant el mes de maig, més de 20 voluntaris del GNO organitzats en 6 grups, efectuaran el cens de les poblacions comarcals de mussol banyut, siboc, enganyapastors, xot i mussol. Es preveu mostrejar totes les quadrícules UTM d'1 x 1 km, de forma que es puguin obtenir unes dades prou representatives de l'estat de conservació d'aquestes espècies i conèixer la seva evolució en el temps. Cal tenir en compte que la majoria d'aquestes espècies presenten poblacions en regressió.

Aquesta iniciativa és oberta a tothom que hi vulgui participar, atès que només és possible gràcies a l'esforç del voluntaris.

de riu americà es troba en un terç de les localitats mostrejades. Aquest problema, lluny de disminuir, augmenta encara: en els darrers mesos s'ha detectat la presència de dues noves espècies de peixos a Catalunya i darrerament s'ha constatat l'expansió i primer assentament d'una nova espècie de crustaci, el cranc de senyal (*Pacifastacus leniusculus*), més devastador encara que el cranc americà (*Procambarus clarkii*), en la mesura que els ambients d'aigües fredes de muntanya no són cap fre per a la seva expansió.

Fins fa no gaire temps, aquestes introduccions «només» alteraven greument les comunitats íctiques autòctones, i els seus efectes es deixaven notar també amb intensitat variable sobre les poblacions d'amfibis, macroinvertebrats i fins i tot el fitoplàncton, tots grups d'organismes estudiats —i per tant defensats— per unes poques dotzenes de naturalistes afeccionats i uns pocs professionals, amb una escassíssima capacitat d'incidència social i política. Darrerament, però, la dimensió del problema ha augmentat exponencialment: la problemàtica associada al musclo zebra, que als EUA ja ha provocat danys per valor de dos mil milions de dòlars (segons Dani Boix, de la UdG) i que a casa nostra provoca una baixa en l'eficiència de la nuclear d'Ascó i elevats costos de gestió i ús de productes químics per evitar el col·lapse de canonades i contaminació, ha estat la gota que ha fet vessar el vas. Potser ha calgut arribar al punt en què els costos econòmics de «mirar cap a una altra banda» eren inassumibles, fins i tot per a un país ric com el nostre o àdhuc per als EUA. La hipòtesi, ben fonamentada, que el musclo zebra ha arribat a casa nostra enmig de «còctels de peixos al·lòctons» transportats amb camions cisternes refrigerats procedents de l'Europa de l'Est per alimentar els silurs dels embassaments de l'Ebre ha posat el món de la pesca —i alguns elements col·laboradors— en el punt de mira del debat necessari per erradicar aquestes pràctiques, encara vigents, a casa nostra. El risc, potser ja consumat, que el musclo zebra es trobi en altres conques catalanes no és absolutament negligible, si bé Antoni Palau (UdL) i altres experts opinen que cal una massa crítica de certa entitat per consolidar noves poblacions, fet que és un lleuger respir i que alhora concentra les sospites en un únic col·lectiu.

Per lluitar contra aquesta multiplaga cal una llei i, més important encara, la col·laboració activa dels principals agents implicats, entre els quals les societats de pescadors. Reu-

nions de caràcter tècnic i participatiu, amb la presència d'experts i agents socials interessats en l'estudi i la conservació dels ecosistemes aquàtics, juntament amb representants de la Federació Catalana de Pesca, són molt útils i necessàries, i ajuden a aclarir quins drets i alhora quines responsabilitats té cadascú en la intricada xarxa fluvial.

Entre les mesures de tipus legal contingudes en l'Avantprojecte de llei sotmès a participació ciutadana i que fan referència a les espècies exòtiques, remarquem la no-declaració de vedats en trams de rius i embassaments en què es «detecti» la presència sobtada d'espècies al·lòctones (reacció similar a la no urbanització d'àrees cremades), així com l'obligació —d'impossible control— de sacrificar totes les espècies al·lòctones perjudicials que es pesquin. La diferenciació entre espècies perjudicials i espècies pescables que estableix l'Avantprojecte de llei, permet la pesca i, per tant, tolera *de facto* el manteniment d'espècies al·lòctones depredadores en els nostres rius, punt en què no hi podem estar d'acord, per bé que només s'autoritza el repoblament amb les dues espècies de truita típiques de les piscifactories de l'Administració (l'arc iris i la salmonada centreeuropea), respectant les zones de reserva genètica de la truita autòctona. La consideració, amb caràcter preventiu, d'espècie perjudicial o a erradicar de qualsevol nova espècie que aparegui en el nostre escenari d'aigües continentals també és positiva, malgrat la discriminació positiva per a les espècies introduïdes «legalment» des de l'Administració. Destaquem també la previsió de plans de reducció d'espècies nocives, en els trams fluvials més afectats, per bé que és una tasca complexa, cara i d'eficàcia limitada.

Així com hi ha mals que no volen soroll, el cas de la pesca i, sobretot, les seves importantíssimes conseqüències sobre la salut biològica dels ecosistemes aquàtics demanaven a crits canvis ràpids i de fons. S'ha fet un pas endavant que jutgem necessari i important, potser encara insuficient. Malgrat tot, el que determinarà que els nostres rius es recuperin o, almenys, mantinguin la precarietat actual sense incrementar-la dependrà fonamentalment de la implementació de mesures per garantir el compliment de la nova normativa que es vol —confiem— tirar endavant amb el consens més ampli possible. ■

JOSEP GRAU i JOAN MALUQUER

Cursos naturalistes

Conservant tot conreant. Bases per a la custòdia del territori en finques agràries productives

El cap de setmana del 12 i 13 de març s'ha celebrat al Seminari de Vic (Osona) el curs naturalista de la ICHN Conservant tot

conreant. Bases per a la custòdia del territori en finques agràries productives. Els curs l'han impartit Jordi Pietx, de la Xarxa de

(Continua)

Custòdia del Territori, i Santi Mañosa, de la Universitat de Barcelona, amb la col·laboració de la Unió de Pagesos de la comarca d'Osona i el Consorci de l'Espai Rural de Gallecs.

Aquest és el primer curs sobre conservació agrària que es fa a Catalunya, que analitza i dona estratègies per a la conservació de la natura i el paisatge en finques agràries productives —a través de les estratègies i oportunitats que ofereix la custòdia del territori. El curs ha donat uns coneixements avançats perquè els participants puguin actuar d'agents de conservació agrària, com a base per poder assessorar els agricultors i ramaders catalans que vulguin fer compatible la seva explotació amb la conservació del medi a través d'estratègies emmarcades en la custòdia del territori.

El programa d'activitats d'aquest curs va començar el dissabte al matí fent una introducció al marc conceptual per a l'aplicació de la custòdia del territori en finques agràries i als conceptes bàsics per a una gestió del medi agrari tenint en compte la conservació dels hàbitats, de les espècies i del paisatge. A la tarda es van visitar dues finques agràries a Osona on es van debatre amb els pagesos les oportunitats i els reptes de conservació i custòdia agrària. Al vespre

van visitar la seu de la XCT i l'exposició de productes i serveis de finques i entitats amb acords de custòdia.

El diumenge al matí es van exposar els criteris pràctics per a la conservació dels paisatges agraris i a la tarda es va visitar l'Espai Rural de Gallecs on es va tractar del desenvolupament i la conservació de la vida rural i el paisatge agrari. Finalment es van plantejar la possibilitat de crear una nova professió per a la custòdia i la conservació de la natura i el paisatge agrari —l'agent de conservació agrària—, i es van fer la cloenda i valoració del curs.

El tema d'aquest curs ha despertat força interès i ha comptat amb la participació de trenta persones i professionals del sector agrari d'arreu de Catalunya i Menorca (tècnics de diversos ajuntaments, consells comarcals, entitats de custòdia, centres de recerca, universitats, DARP, DMAH, Unió de Pagesos, Consell Insular de Menorca, etc.). Els participants han seguit amb molta implicació el programa d'activitats, participant activament en les diferents sessions teòriques i pràctiques, fent moltes aportacions i intercanvis d'opinions entorn de la conservació agrària. ■

REBECCA MORENO - XCT

Les orquídiades del delta del Llobregat

El passat 16 i 17 d'abril es va celebrar un curs sobre les orquídiades del delta del Llobregat al Centre d'Informació Ambiental Cases d'en Puig del Prat de Llobregat, organitzat per la ICHN i amb la col·laboració de l'Ajuntament del Prat. El curs va ser impartit pels biòlegs Valentín González i Rafael del Hoyo i va consistir en explicacions sobre la biologia i generalitats de les orquídiades, descripció de les espècies que trobem al delta del Llobregat i del projecte de conservació que hi està duent a terme l'Ajuntament del Prat. Aquestes xerrades es van complementar amb dues visites de camp als espais naturals del Delta amb poblacions d'orquídiades més importants: les pinedes litorals del Prat i Viladecans i les maresmes del Remolar i ca l'Arana.

Els onze participants en el curs van poder observar dotze de les vint-i-una espècies d'orquídiades que s'han descrit al delta del Llobregat fins al moment. Cal remarcar que aquest espai alberga una quarta part de les

espècies presents a Catalunya, i és l'única localitat per al gall parviflor (*Serapias parviflora*).

En el curs es va posar de manifest l'elevada fragilitat de les poblacions d'aquestes espècies i la necessitat de conservar-ne els hàbitats amb el mínim d'alteracions possibles. ■

ENRIC DE ROA

TV3 emet dos reportatges sobre el riu Llobregat

Amb la participació activa de diversos membres de la delegació del Bages de la ICHN, integrats a la plataforma Montsalat, els dies 8 i 15 de maig el programa 30 minuts de TV3 ha dedicat dos reportatges a analitzar la situació ambiental del riu Llobregat. En els reportatges, que també han comptat amb una presència important del professor Narcís Prat, s'ha exposat la problemàtica de les minicentrals, de la salinització, de les repoblacions massives de peixos, de l'impacte de les infraestructures sobre el tram final i de la importància dels aqüífers del Baix Llobregat com a recurs estratègic per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya: resultats globals i a Osona

El passat 3 de març va tenir lloc a la Universitat de Vic, la presentació dels resultats de l'*Avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya: resultats globals i a Osona*. A l'acte, organitzat pel grup de Naturalistes d'Osona —delegació comarcal de la ICHN— i el Departament de Ciències Ambientals de l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Vic, hi van assistir unes seixanta persones.

A la primera part de l'acte, Josep Maria Mallarach, coordinador de l'estudi, va presentar la metodologia seguida i els resultats globals obtinguts en l'avaluació dels cent quaranta-vuit espais naturals protegits de Catalunya. Per diagnosticar l'estat en què es troben els espais protegits de Catalunya i quins resultats s'han obtingut d'ençà de la seva declaració com a espais protegits, es van definir i aplicar vuitanta-cinc indicadors referents a diferents aspectes dels espais naturals i la seva gestió (de context, de legislació i planificació, de mitjans, de funcionament, de serveis i de resultats). Va destacar el fet que aquesta és la primera vegada que es duu a terme l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya i també de l'estat espanyol. A més, és també la primera vegada que s'aplica la metodologia de la Unió Mundial per a la Conservació de la Natura (UICN) en un país de la Unió Europea. En el procés d'avaluació, que va començar el novembre del 2000 i que ha conclòs recentment, hi han participat uns cent cinquanta experts i tècnics. Aquesta primavera és prevista la publicació d'un llibre divulgatiu dels resultats d'aquest estudi.

A continuació s'indiquen algunes de les dades especialment remarcables dels resultats que va destacar Mallarach:

- Tot i la diversitat d'elements de gran valor geològic, botànic, faunístic i cultural que conté el sistema d'espais naturals protegits, el 93,5 % de la superfície protegida correspon a la categoria V de la UICN, la de menor grau de protecció. Destaquen a més les mancances de planificació dels espais naturals protegits i de protecció dels seus connectors ecològics.
- Els espais naturals protegits reben pressions importants en el 74 % de la seva superfície (infraestructures, urbanització, regadius, incendis forestals, pressió turística i recreativa, activitats extractives, furtivisme, etc.), la

conjunció i reiteració de les quals suposa una important amenaça per a la integritat de molts d'ells, especialment els de dimensions inferiors.

- Dels cent quaranta-vuit espais naturals protegits, només n'hi ha vint-i sis que tinguin pla de gestió i trenta-sis que disposin d'òrgan gestor. Els pressupostos que es destinen a la gestió directa d'aquests espais que tenen gestió directa arriben just als 30 milions d'euros anuals, però el 71 % d'aquests recursos s'inverteix en només el 17 % de la superfície protegida.
- L'efectivitat del sistema es veu limitada per diversos factors: un marc legal obsolet, la insuficient coordinació administrativa, la manca de recursos, la inadequada congruència entre programació i execució d'actuacions, l'escassa aplicació d'instruments disciplinaris i l'absència generalitzada de l'avaluació dels resultats de la gestió. Així, són cinquanta-vuit (40 %) els espais naturals protegits que han rebut impactes greus o molt greus des de la seva declaració com a espais protegits, cosa que ha comportat que molts d'ells hagi perdut alguns dels valors que van motivar la seva protecció (espècies de flora o de fauna, paisatges, elements geològics, etc.).
- Els resultats assolits pels diferents espais naturals protegits són molt desiguals, alguns són positius, molts de neutres i d'altres negatius. Tot i que les mancances de mitjans són força generalitzades —i reconegudes per tothom—, no s'ha observat una relació directa entre l'assoliment de bons resultats i l'abundor de mitjans, sinó que la relació s'estableix, sobretot, amb la severitat de les pressions i les amenaces a què estan sotmesos els espais naturals protegits. És a dir, aquells espais que concentren més pressions són els que han patit més pèrdues de components del seu patrimoni natural.

(Continua)

Mallarach va destacar a més que aquesta avaluació és una eina d'un extraordinari valor per impulsar, de forma concertada, entre tots els agents públics i privats, un pla d'acció pels espais naturals protegits de Catalunya, que permeti reorientar l'actual model per fer front als greus reptes amb que s'enfronta, aturar les tendències negatives i millorar la seva eficàcia, eficiència i equitat.

En la segona intervenció, Carles Martorell, membre del Grup de Naturalistes d'Osona – ICHN, va presentar els resultats obtinguts en l'avaluació dels 10 espais naturals protegits de la Comarca d'Osona. Aquests espais ocupen una superfície global de 70.000 Ha, que representen un percentatge comarcal de sòl protegit del 5,5 %; el més gran és el de Serres de Milany - Santa Magdalena i Puigsacalm - Bellmunt amb 15.560 Ha i el més petit és la Riera de Merlès amb 65 Ha.

Com a resultats destacables en l'avaluació dels espais naturals protegits d'Osona, Martorell va indicar-ne els següents:

- La presència de dinou hàbitats naturals d'interès comunitari, quatre hàbitats naturals d'interès comunitari prioritari i deu espècies animals d'interès comunitari. Així com nombroses espècies de fauna que la legislació estatal considera com a amenaçades i espècies vegetals raríssimes.
- La manca important de connectivitat ecològica entre els espais naturals protegits (ENP) del vessant est de la conca del Ter i els de l'oest, i entre el Montseny i els ENP de l'altre vessant (Cingles de Bertí, Sauva Negra i Moianès).
- En un 80 % dels espais naturals protegits d'Osona hi ha població i activitats productives (agroramaderes, forestals i d'oci). En un 70 % dels casos falta aprovar els plans de gestió, els quals haurien de regular aquestes activitats.
- La majoria dels espais naturals protegits tenen dificultats per assolir els seus objectius de conservació a causa de la manca de recursos i de les amenaces i de l'elevat grau de pressions que pateixen. Com a principals amenaces destaquen la ramaderia i la sobrefreqüentació antròpica.
- Només hi ha 3 espais que tenen pla de gestió propi (el Parc Natural del Montseny, el Parc

Comarcal de Montesquiu i l'Espai d'Interès Natural de la Riera de Sorreigs), quatre que disposen de pla de delimitació aprovat i tres que no tenen cap de les dues eines de gestió.

- L'únic EIN amb una protecció internacional és el Parc Natural del Montseny que està declarat Reserva de la Biosfera. Hi ha cinc espais naturals de la comarca que estan proposats per a formar part de la Xarxa Natura 2000.
- La majoria d'ENP són de propietat privada exceptuant la major part de la Reserva Natural Parcial de la Riera de Merlès i una part de l'espai de les Serres de Milany - Santa Magdalena i Puigsacalm - Bellmunt (el bosc monumental de La Grevolosa que és propietat del Departament de Medi Ambient - 300 ha.).
- La planificació dels ENP, llevat dels dos parcs de la Diputació (el Parc Natural del Montseny i el Parc Comarcal de Montesquiu) depèn de la voluntat dels propietaris particulars i de les associacions locals (ADF, grups naturalistes...).
- En la majoria de espais naturals protegits, la figura de protecció no s'adequa a les necessitats de protecció dels valors naturals a protegir.
- Entre els impactes i amenaces que afecten als espais naturals protegits destaquen:
 - Com a impactes molt greus, l'Eix Vic - Olot que afecta parcialment l'espai natural protegit del Collsacabra i el de Puigsacalm-Bellmunt, i la variant de la C-17 que afecta el Parc Comarcal Castell de Montesquiu.
 - L'efecte d'espècies introduïdes sobre espècies vulnerables de la fauna autòctona: turó (*Mustela putorius*), cranc de riu autòcton (*Austropotamobius pallipes*) i el barb cua-roig (*Barbus haasi*).
 - La contaminació o i el canvi en els usos del sòl que ha portat en alguns dels espais a l'extinció d'espècies: gralla (*Corvus monedula*), anguila (*Anguilla anguilla*) i el bibalb *Unio elongatulus*.
- S'ha detectat l'aparició i/o recuperació de noves espècies: aufrany (*Neophron pernosterus*), picot negre (*Dryocopus martius*) i la llúdriga (*Lutra lutra*). ■

Suprestidae de la península Ibèrica i Balears. A.

VERDUGO. Sortida prevista: juny 2005. S'estudien 191 taxons amb descripcions completes i claus de determinació. 372 p. Distribuit per Entomopraxis; Balmes, 61 pral. 3a; 08007 Barcelona. Tel. i fax: 934 533 603. A/e: argania@entomopraxis.com. A/l: www.entomopraxis.com/argania.

La protecció de la natura a la Catalunya Nord: el paper de les reserves naturals

El 6 d'abril va tenir lloc aquesta sessió científica a càrrec de Jean André Magdalou, conservador de la Reserva Natural de la Massana, i de Christophe Hurson, tècnic de la Confederació de Reserves Naturals Catalanes. Els ponents els acompanyaren Josep Travé, el més actiu i reconegut naturalista de la Catalunya Nord, i Florence Lespine, directora de la Confederació de Reserves, de manera que, a més, es va tenir l'oportunitat de debatre molt més extensament tot allò

que fa referència a la conservació del medi natural a la Catalunya Nord.

A partir d'una introducció sobre la realitat administrativa i les polítiques de conservació dels espais naturals francesos, es va fer una exposició força completa sobre les reserves naturals de la Catalunya Nord. La figura de reserva natural és la que ofereix un grau de protecció més elevat, i les onze que hi ha a la Catalunya Nord, que abasten unes

16.000 ha, representen el 3,6 % de la superfície del departament dels Pirineus Orientals.

Amb l'objectiu d'alleugerir la gestió administrativa i gestionar més eficaçment els mitjans de què disposa cada reserva, es va constituir fa pocs anys la Confederació de Reserves Naturals Catalanes. Un bon exemple del treball realitzat per la confederació ha estat la publicació de l'*Observatori del patrimoni natural*, un CD-ROM que presenta una síntesi completa dels coneixements biològics i geològics de les reserves naturals.

En el conjunt de les reserves naturals s'hi han determinat més donze mil espècies de la fauna i de la flora, entre les quals es troba el 13 % de les espècies amenaçades de França. De les dades proporcionades per l'Observatori del Patrimoni Natural, es pot comprovar com les plantes vasculares i els vertebrats

són els grups més ben estudiats en el conjunt de les reserves, tot i que en alguns espais el grau de coneixement dels insectes és també força elevat. Les moltes i els líquens són, en general, els grups menys estudiats.

Un fet singular en la gestió de les reserves naturals de la Catalunya Nord és que, malgrat que són creades per l'Estat, la seva gestió acostuma a estar en mans dels municipis o d'associacions conservacionistes o científiques, tot i que és l'Estat qui forneix els recursos necessaris per al seu funcionament. A cada reserva existeix també un comitè consultiu que reuneix tots els implicats en la seva conservació.

Per obtenir més informació sobre les reserves naturals de la Catalunya Nord, podeu consultar la pàgina web de la confederació a l'adreça <http://www.catalanes.reserves-naturelles.org>. ■

Premis per a estudiants

Enguany, el jurat de la ICHN format per Joan Pino, Delfí Sanuy i Joan Vallès, ha atorgat el Premi per a estudiants de la Institució *ex aequo* als treballs *Atributs i estratègies de la vegetació als hàbitats supraforestals dels Pirineus catalans*, d'Estella Illa i Bachs; i *Efectes de la formiga argentina (Linepithema humile) en la reproducció i la condició física de la Mallerenga Blava (Parus caeruleus)*, de Judit Roca i Araque, dels quals us n'ofereim un resum a continuació. El premi fou atorgat pel

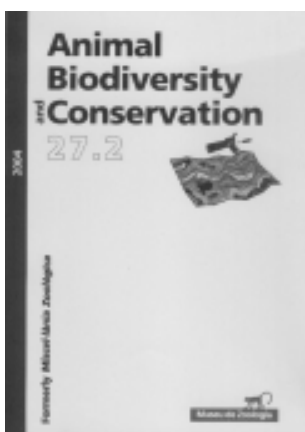
president de la Institució, Josep Peñuelas, en el marc de l'acte de lliurament de Premis de l'Institut d'Estudis Catalans, el dia 22 d'abril, amb la presència del conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Francesc Fiol, el president en funcions de l'IEC, Salvador Giner, i del secretari general, Salvador Alegret. En nom del guardonat intervingué Martí Boada, guanyador del Premi de Medi Ambient. L'acte comptà amb l'actuació del Cor Voxalba. ■

Atributs i estratègies de la vegetació als hàbitats supraforestals dels Pirineus catalans, d'Estela Illa

La semblança en la fisiognomia de la vegetació de regions climàtiques similars ha fet pensar des de fa anys que les formes de les plantes expressen les estratègies principals d'adaptació al medi. Partint d'aquesta idea, Grime (1979) va fer una classificació dels tàxons britànics en funció de les seves estratègies, basant-se en caràcters tant morfològics com funcionals i reproductius. Com que a Catalunya el coneixement florístic i fitosociològic del medi alpí és bo i es troba recollit en diverses obres i publicacions, és possible fer una ordenació funcional de la vegetació sobre la base dels atributs de les espècies.

Els atributs seleccionats per dur a terme aquest estudi han estat, d'una banda, caràcters generals de les comunitats, com són els recobriments global i acumulat, i el nombre de tàxons i de famílies. D'altra banda, hem seleccionat caràcters intrínsecs de les espècies, mesurats en percentatges de recobriment; aquests són la suculència, la sempervivència, la llenyositat, els diferents tipus d'expansió vegetativa i de disseminació de les llavors, i els diferents tipus de formes biològiques de Raunkiaer, desglossades en alguns casos: nanofaneròfits, camèfits (sufruticosos, reptants, pulviniformes i difusos),

(Continua)

Animal Biodiversity and Conservation 27.2, 2004. Museu de Ciències Naturals, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona. 94 p. ISSN: 1578-665-X. Podeu consultar la versió electrònica a <http://www.bcn.es/ABC>.

hemicriptòfils (graminoides i no graminoides), geòfils, teròfils, molses i líquens terrícoles.

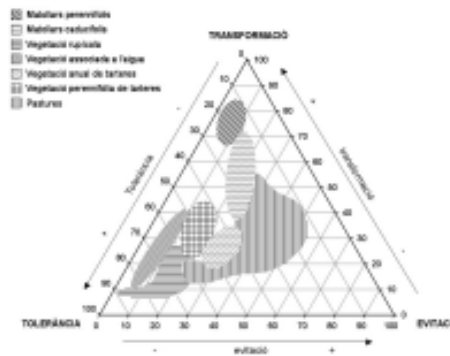
A partir d'inventaris florístics estrictament alpins (hem considerat l'estatge alpí per sobre dels 2400 m a les solanes i des dels 2200 m a les obagues) extrets del Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya (<http://biodiver.bio.ub.es>), i mitjançant tècniques d'anàlisi multivariant, hem ordenat les diferents comunitats alpines en set grups, que tenen significació funcional.

A grans trets, els set grups principals en què es divideix la vegetació alpina són els matollars perennifolis (erectes i reptants), els matollars caducifolis, la vegetació de roques, la vegetació associada a l'aigua, la vegetació anual de tarteres, la vegetació perennifòlia de tarteres i les pastures. Aquest últim grup, que és el més extens a l'alta muntanya, en una anàlisi posterior ha estat subdividit en cinc subgrups més: les mollerres, les megafòrbies, les pastures de vessant, les culminals i les denses.

Partint de propostes anterior similars, hem ordenat les comunitats en un espai triangular (a la figura, englobades dins dels set grups principals esmentats), on els costats representen la importància relativa de les tres estratègies pures que pot manifestar la vegetació: transformació (característica de la vegetació que presenta una estructura més o menys complexa, que provoca modificacions del sòl i afavoreix la creació de microambients) i evitació

(característica de les comunitats on les espècies presenten mecanismes per evitar l'època desfavorable).

L'evitació i la transformació són poc viables a l'alta muntanya, ja que les condicions que s'hi donen són molt poc favorables per a l'establiment de la vegetació. Així, cal tenir present que la situació dels diferents grups dins del triangle és vàlida dins del context alpí, però que s'aproximaria més al vèrtex de la transformació en un context més ampli. Tenint en compte aquesta premissa, veiem que dins del triangle les comunitats es troben repartides principalment entre el vèrtex de la tolerància i les situacions intermèdies. El grup dels matollars perennifolis destaca perquè és el més transformador, seguit pels matollars caducifolis. Com a grups més tolerants als estressos tenim la vegetació rupícola i l'associada a l'aigua, pel fet de suportar mancances hídriques i nutricionals, respectivament. En canvi, el cas més característic d'estratègia intermèdia són els prats, que són en part evitadors (eliminen quasi tota la part aèria a l'hivern, i creixen de manera ràpida a la primavera), en part tolerants (presenten certa abundància de camèfils i de líquens, sovint indicadors d'estressos diversos) i en part transformadors (edifiquen un bon sòl, acumulen biomassa a la base de les tofes, etc.). ■

Estratègies dels set grups funcionals de vegetació alpina

XII Curs de tècniques de treball de camp: Iniciació a l'estudi del medi natural a la vall de l'Ebre

13-15 de Maig de 2005

Organitzat pel Departament de Producció Animal (Fauna Silvestre) de la Universitat de Lleida

Professorat:

Daniel Boix (UdG)
Cesar Gemeno (UdL)
Manuel Mercadal (ANSAR Zaragoza)
Delfí Sanuy (UdL)

Coordenador:

Andreu Serés (Fundació Joan Oró)

Lloc de realització:

Monegros, ETSEA - UdL Serra del Montsec

Els alumnes assistents rebran un certificat. Curs reconegut amb 3 crèdits de lliure elecció.

Matrícula: 90 €

Inscripcions:

Secretaria Departament Producció Animal ETSEA – Edifici 1 – Despatx 2.26
Av. Alcalde Rovira Roure, 191; 25198 Lleida
Tel.: 973 702 557
Fax: 973 702 874
secretaria@prodan.udl.es

Efectes de la formiga argentina (*Linepithema humile*) en la reproducció i condició física de la mallerenga blava (*Parus caeruleus*), de Judit Roca

La formiga argentina (*Linepithema humile*, Mayr), espècie nativa de l'Amèrica de Sud, ha establert poblacions arreu del món gràcies a l'expansió del transport humà. A més de constituir-se com a plaga domèstica i agrícola, aquesta espècie ha penetrat en ecosistemes naturals on és capaç de desplaçar gairebé la totalitat de les formigues natives, i està implicada en la

disminució de la diversitat i l'abundància d'altres invertebrats. Aquests canvis poden arribar a afectar processos ecològics fonamentals en què intervenen insectes com ara la pol·linització o la dispersió de llavors d'algunes plantes.

Aquest treball s'emmarca en un projecte combinat de la Universitat de Girona i la Universitat Autònoma de Barcelona i forma part del projecte *Estado, dinámica e*

(Continua)

Posidònia: els prats del fons del mar. La mirada del biòleg a un ecosistema mediterrani. JAVIER ROMERO. Col·lecció Norai 9. Escola del Mar, Centre d'Estudis Marins de Badalona. Àmbit de Medi Ambient, Sostenibilitat i Habitatge. Ajuntament de Badalona, juliol de 2004. 159 p. ISBN: 84-606-36-29-1.

impactos de la invasi3n de la hormiga argentina (Linepithema humile) en ecosistemas mediterr3neos finançat pel Ministeri d'Educaci3 i Ci3ncia. L'estudi va partir de la idea que un canvi en la comunitat d'artr3podes pot repercutir en un canvi en la dieta dels insectívors, fet que pot tenir conseqüències en la reproducci3 i en la condici3 f3sica d'aquests últims. Durant els anys 2003 i 2004 s'ha dut a terme el seguiment de la reproducci3 de la mallerenga blava (*Parus caeruleus*) en dues àrees (una d'envaïda i una de no envaïda per la formiga) situades al sud-est del massís de les Gavarres. El seguiment de l'època reproductora, que s'ha dut a terme mitjançant caixesniu, ha permès la recollida de dades referents al procés reproductiu i la captura dels polls, als quals s'han pres una sèrie de variables biomètriques per tal de determinar-ne el creixement i la condici3 f3sica.

Els resultats no mostren que la presència de la formiga argentina tingui un efecte en l'èxit reproductiu de la mallerenga blava ni en el creixement dels polls. Sí que s'ha trobat, en canvi, un efecte important de la invasi3, juntament amb un efecte de la meteorologia, en la condici3 dels individus joves. A l'àrea no envaïda, els polls van presentar valors de condici3 f3sica similars durant els dos anys

d'estudi; mentre que a l'àrea envaïda, l'any 2003 els polls presentaven una pitjor condici3 f3sica i l'any 2004 valors similars als obtinguts a l'àrea sense la formiga. En definitiva, aquest estudi ens ha permès concloure que l'efecte negatiu de la invasi3

sobre la condici3 f3sica dels polls només s'aprecia els anys meteorològicament desfavorables, quan el recurs alimentari és, de base, menys abundant. Així doncs, només en els anys amb poc recurs alimentari l'efecte de la formiga argentina convertiria el recurs en limitant per a la mallerenga blava. ■

Cicle l'aire i el medi

Dins el cicle de conferències, organitzat per la Secretaria Científica de l'IEC, conjuntament amb diverses societats filials, la ICHN va participar-hi amb dues conferències: el 4 d'abril Jordina Belmonte, del Departament de Biologia Vegetal, Biologia Animal i Ecologia, UAB, parlà sobre

El pol·len i les espores a l'aire; i el 6 d'abril, Rusell Monson, del Departament d'Ecologia i Biologia Evolutiva de la Universitat de Colorado, EUA, parlà sobre *Forest carbon cycles: thinking globally, acting locally*. A continuaci3 us oferim un resum de les dues conferències.

El pol·len i les espores a l'aire

Entre les moltes partícules que l'aire conté, n'hi ha de procedència vegetal, majoritàriament grans de pol·len i espores de fongs, que hi són presents per tal d'acomplir la seva funci3 biol3gica: la reproducci3.

Els grans de pol·len, contenidors del material genètic masculí de les plantes amb flor, utilitzen l'aire com a vector de pol·linitzaci3 en un nombre elevat d'espècies, les dites *anemòfiles*. Aquestes plantes, per tal d'assegurar-se l'èxit reproductiu, produeixen grans quantitats de pol·len, la major part del qual la trobem a l'aire durant l'època de pol·linitzaci3 corresponent. La fenologia de cada espècie fa que l'aire contingui diversos tipus de p3l·lens i en quantitat variable al llarg de l'any, ininterrompudament.

Les espores de fongs que trobem a l'aire solen estar relacionades amb processos de reproducci3 asexual. La major part són conidis que tenen com a funci3 l'expansi3 de l'espècie per mitjà de la formaci3 de nous individus genèticament idèntics al progenitor. Per aquest motiu es formen i es dispersen, com el pol·len, en quantitats elevades. A l'aire s'hi troben també espores d'altres vegetals (falgueres, equisets, molses...) però en quantitats habitualment molt baixes.

(Continua)

L'existència de pòl·lens i espores a l'aire és imprescindible per al funcionament correcte del medi ja que calen per mantenir la diversitat biològica i genètica i les poblacions, a més de servir d'aliment a altres organismes vius i de fer possible, en part, el cicle dels nutrients. Ara bé, en alguns casos la interacció d'aquestes partícules biològiques amb el medi té connotacions negatives. En són exemples les malures i el biodeteriorament provocats per agents difosos a través de l'aire i les al·lèrgies respiratòries (asma, rininitis, rinorrea). Aquestes darreres són degudes a la reacció que desencadenen les proteïnes d'alguns pòl·lens i espores de fongs en persones i animals sensibilitzats.

Els pòl·lens i les espores tenen una coberta molt resistent i inalterable, l'exina, dotada de característiques morfològiques que fan possible reconèixer-ne amb més o menys precisió la procedència taxonòmica. La matèria dedicada a l'estudi de pòl·lens i espores s'anomena *palinologia*, si bé quan fa referència a aquestes partícules en el medi aeri s'utilitza el terme més precís d'*aerobiologia*.

La Xarxa Aerobiològica de Catalunya (XAC) estudia, d'ençà de 1983, l'atmosfera de diverses localitats catalanes. S'han identificat al voltant de 90 tàxons pol·línics i 40 tàxons d'espores de fongs, una part important dels quals, els abundants i els freqüents, relacionats amb les al·lèrgies respiratòries. Alguns aspectes que cal destacar són que la major part de pòl·lens atmosfèrics procedeixen d'espècies autòctones i al·lòctones naturalitzades, i que són més rars i poc abundants els d'espècies al·lòctones introduïdes; que, de pòl·lens i espores al·lèrgiques n'hi ha al llarg de tot l'any; que les diferents espècies pol·líniques i esporulen en graus d'abundància diferents i que els seus pòl·lens i espores es troben en quantitats diferents en funció de la proximitat al focus emissor; que les diferents localitats estudiades presenten espectres esporopol·línics molt similars quant a diversitat, si bé les proporcions de cada tipus varien d'un lloc a l'altre; que cada tipus de pol·len i espora de fong té una

capacitat al·lèrgica determinada, alhora que les persones i animals hi són o no sensibles i en graus diferents; que la meteorologia juga un paper molt important en la dinàmica esporopol·línica atmosfèrica, encara que es fa molt difícil precisar com actua; que, d'un any a un altre, la fenologia de les espècies mostra variacions notables; que les masses d'aire poden arrossegar partícules llargues distàncies i dipositar-les en indrets allunyats i diferents al d'origen (intrusions de pols del nord d'Àfrica, masses d'aire d'origen siberià...); que l'estudi del grau de pol·linització en conreus de plantes anemòfiles permet fer una avaluació de la importància de la collita que s'obté més tard, etc.

Un dels aspectes a què la XAC dedica molts esforços és, en el camp de la salut i la sanitat, a orientar i facilitar la detecció i la prevenció de les al·lèrgies respiratòries. Setmanalment es generen informes de predicció del contingut de pol·len i espores al·lèrgiques a l'atmosfera de les localitats estudiades, que s'envien a professionals mèdics i veterinaris, a la premsa, i que es publiquen a Internet (<http://www.uab.es/l-analisis-palinologiqués/aerobio.htm>, apartats «En línia» i «Document PDF»). Aquests butlletins, que evidencien en cada moment de l'any els possibles causants de les patologies, fan possible, per una banda, detectar l'agent patogènic reduint les molèsties al pacient i les despeses econòmiques i, per una altra, alertar a qui ja coneix l'etiologia de la seva al·lèrgia dels nivells atmosfèrics, cosa que pot permetre-li prendre les oportunes precaucions. En la mateixa web es pot accedir als documents de síntesi que s'elaboren i a les publicacions científiques on es recullen les dades de diversos anys per tal de caracteritzar aerobiològicament les localitats i els ambients. La XAC col·labora també en cursos de formació i atén totes les consultes que li arriben. El finançament de la XAC prové de recursos obtinguts en projectes de recerca competitiu i en convenis, entre els quals cal destacar el mantingut amb Laboratoris Leti, SL d'ençà de 1987. ■

Petició d'informació sobre dades naturalístiques publicades en revistes locals

Un bon nombre de citacions i dades sobre biodiversitat són publicades en revistes locals o d'abast reduït. Això dificulta la divulgació d'aquest coneixement, el qual sovint aporta informació valuosa sobre la distribució d'espècies rares i/o amenaçades. A més, el fet que els sistemes actuals d'avaluació de la recerca només tinguin en compte les publicacions indexades augmenta el menysteniment d'aquest tipus de dades malgrat la seva importància en el camp del coneixement i gestió de la biodiversitat. Per tal que sigui possible accedir a aquesta informació el doctor Xavier Llimona, com a membre de la Secció de Ciències de l'IEC i responsable del Report sobre la Recerca en Organismes i Sistemes de Catalunya, ha sol·licitat la col·laboració de la Institució Catalana d'Història Natural en un projecte de recull bibliogràfic i informatització d'aquesta informació. En aquest sentit, es demana a tots els sòcis/es que coneguin l'existència de dades naturalístiques publicades en publicacions locals o d'abast reduït que ens ho facin saber a través de la Secretaria de la ICHN per tal que puguin ser incorporades a aquest recull.

Forest carbon cycles: thinking globally, acting locally

El cicle global del carboni s'estima en aproximadament 7,1 petagramms (10^{15} grams) de carboni emesos a l'atmosfera cada any a causa d'activitats d'origen antròpic (principalment a causa del consum de combustibles fòssils pels vehicles i pels processos industrials). Es coneix que aproximadament 3 petagramms romanen a l'atmosfera i que 2 pg tornen als cicles biològics i físics que tenen lloc als oceans. Això ens deixa aproximadament 2,1 pg que retornen als ecosistemes terrestres, probablement als ecosistemes forestals de l'hemisferi nord. Una de les grans preguntes sobre l'ecologia del cicle de carboni és on es queda aquest carboni. Quins ecosistemes concrets segresten aquest carboni?

El professor Monson es feia aquesta pregunta per un sol país, els Estats Units

d'Amèrica, i mostrà els estudis més recents que hi ha sobre el tema. Mostrà l'elevat grau d'incertesa d'aquests estudis sobretot pel que fa a la quantitat de carboni que segresten els boscos dels EUA. De fet, la incertesa arriba al rang del 100%. Si es vol entendre millor aquesta qüestió, haurem d'aconseguir reduir aquesta incertesa i ens

(Continua)

Amics dels Parcs Naturals,
núm. 8. Desembre de
2004. Àrea d'Espais
Naturals, Diputació de
Barcelona. 27 p. ISSN:
1135-5972.

Beca Ciutat d'Olot d'Investigació en Ciències Naturals

L'Ajuntament d'Olot, a través del Museu dels Volcans i del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, convoca la Beca Ciutat d'Olot d'Investigació en Ciències Naturals 2005, amb l'objectiu de fomentar la recerca en el camp de les ciències naturals en l'àmbit de la comarca de la Garrotxa.

Aquesta beca es destina a treballs de recerca i divulgació en tots els camps relacionats amb el medi natural, pel que fa a la geologia, la zoologia, la botànica i el medi ambient en general. L'àmbit d'estudi s'ha de situar dins la comarca de la Garrotxa.

Podeu consultar les bases a: http://mediambient.gen-cat.net/cat/el_medi/parcs_de_catalunya/garrotxa/.

El termini de presentació de la documentació s'acaba el 30 de setembre de 2005.

caldrà desenvolupar estimes locals dels cicles ecosistèmics del carboni més acurades. Això vol dir fer més mesures en llocs determinats i integrar aquestes mesures en els models regionals i globals d'intercanvi de CO₂ entre superfície i atmosfera amb els que es treballa actualment.

Les xarxes de torres de flux (Tower flux networks) de Nord-amèrica i Europa ens aporten dades importants sobre quins ecosistemes forestals estan segrestant aquest carboni de forma activa. Els processos que es mesuren en aquests estudis inclouen la fotosíntesi dels arbres i la respiració del sòl. De totes maneres, la mesura d'aquests processos es complica pel fet que aquests boscos normalment es troben en terrenys muntanyosos i per tant, ens calen nous mètodes per resoldre aquesta situació en aquest tipus de terrenys. S'ha utilitzat una aproximació basada en l'ús de múltiples torres de mesura per mostrar les incerteses que hi ha quan s'utilitza el mètode tradicional de mesura amb torres de flux en aquests boscos en terrenys amb desnivells. Els resultats obtinguts mostren que els mètodes tradicionals aplicats en aquests boscos

produeixen en mitjana una infravaloració del 17 % de la taxa de segrest de carboni, en tot cas, en el nostre ecosistema forestal subalpí d'estudi.

En els estudis més recents, s'han utilitzat tècniques de mostreig aeri per prendre mesures de CO₂ a sobre de tota la zona muntanyosa que envolta el lloc d'estudi. Així s'ha pogut mostrar com es podrien expandir les nostres estimes locals d'intercanvi de carboni a tota la regió. Les nostres aèries de flux de CO₂ ens mostren que el bosc en el qual nosaltres fem les mesures amb les torres no és representatiu de la regió on es troba situat. Nogensmenys, podem utilitzar aquesta informació per aprendre com dissenyar un nou sistema de mesura amb les torres que ens permeti entendre millor aquests processos a escala regional.

La presentació acabà amb una discussió sobre les noves aproximacions que s'estan desenvolupant per mesurar i modelitzar els fluxos de carboni locals, incloent també les noves tècniques de mesures basades en isòtops estables de CO₂ i les noves tècniques de model-data fusion. ■

Delegació de la Franja de Ponent

Entre les conclusions del V Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN dedicat a l'Aiguabarreig hi havia: reimplantar la continuïtat i la funcionalitat del bosc de ribera; garantir la continuïtat entre els espais inclosos al PEIN o a qualsevol altra figura de protecció del medi natural, establint un model de gestió conjunta; garantir que en tots els plans, projectes i estudis s'avaluï la connectivitat del territori abans de prendre cap decisió; adequar les infraestructures de manera que tinguin en consideració la funció connectiva del medi natural.

I es va fer especial èmfasi en la connexió Utxesa-Aiguabarreig mitjançant el Segre. Ara, set anys més tard, el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat

recull aquesta proposta i acaba de proposar l'ampliació de l'EIN al llarg d'Aitona, Soses i Torres de Segre. A fi d'animar aquests ajuntaments a incorporar-s'hi, Gabriel Pena, president de la Universitat de Ponent de Ciències de la Natura, i el nostre company de la ICHN Guillem Chacón s'estan reunint amb els consistoris i estan oferint conferències poble per poble per explicar com és d'important acceptar aquesta ampliació.

La primera conferència fou a Torres de Segre —Utxesa— aquest 22 d'abril i la darrera serà el 21 de maig a Massalcoreig. En aquesta última, i per cloure, participaran Gabriel Pena, Guillem Chacón, el delegat de Medi Ambient de la Generalitat a Lleida, Joan Farré, i els alcaldes de l'Aiguabarreig. ■

Trobada naturalista a l'Alguer

La Delegació de la Franja de Ponent de la ICHN ha iniciat una sèrie de trobades i jornades per a donar a conèixer conjuntament el patrimoni natural d'aquests territoris fronterers dels Països Catalans. Les jornades es clouran amb una sessió el 26 de juliol a la Universitat de Ponent de Ciències de la Natura dedicada a l'Alguer i Sardenya en la qual participaran naturalistes i responsables de l'educació i la gestió ambiental a l'illa.

Ara, però, la ICHN - Franja de Ponent ens convida a viure una trobada naturalista i passar un cap de setmana de descoberta de la fauna i flora de l'Alguer i el nord de Sardenya, el 18 i 19 de juny, conduïts per naturalistes algueresos.

Per a més informació, envieu un correu a ichn@franjadeponent.net o truqueu al telèfon 973 780 009 (de 9 a 15 h, demaneu per Guillem Chacón). ■

Butlletí Riberes

Us adjuntem amb la tramesa d'aquest NOTÍCIES, el número 1 del butlletí *Riberes*, dedicat a la divulgació de l'Aiguabarreig pels pobles del Segrià i el Baix Cinca, de

caire trimestral i distribució gratuïta. Si el voleu rebre, a partir d'ara i de franc, només heu d'enviar un correu a l'adreça ichn@franjadeponent.net.

Col·laboracions amb altres entitats

Agenda 21 de Barcelona

El Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de Barcelona ha convocat les organitzacions signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona, entre les quals hi ha la ICHN, per valorar conjuntament els avenços fets fins a la data. La Institució participa en el grup de treball sobre espais lliures i biodiversitat.

Aquests primers debats tècnics serviran per preparar la Convenció dels Signants del

Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, que se celebrarà el mes d'octubre d'enguany, moment en què es mostrarà el camí recorregut fins a la data i els reptes que resten oberts per a cadascun dels deu objectius plantejats en el Compromís.

Per a més informació sobre l'Agenda 21 de Barcelona, podeu consultar la pàgina web a l'adreça <http://www.bcn.es/agenda21/>. ■

El futur del parc de Collserola a debat

La Institució va participar en el debat que la Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola, va organitzar el passat 14 d'abril, a l'Ateneu de Barcelona. En aquest acte es van presentar els resultats de l'*Estudi sobre mesures addicionals de protecció de la serra de Collserola*, realitzat per encàrrec del Departament de Medi Ambient i Habitatge, i es van debatre algunes de les seves propostes.

Aquest estudi aborda els temes més sensibles que afecten el parc de Collserola i proposa vint-i-una actuacions que caldria dur a terme per millorar-ne la protecció. Aquest treball no inclou res que no s'hagi dit ja abans, tothom sap els problemes que

afecten Collserola i les solucions que caldria adoptar, però té l'interès d'haver fet l'esforç d'abordar tota aquesta problemàtica de manera conjunta.

Cal valorar positivament que el Departament de Medi Ambient i Habitatge comenci a interessar-se per Collserola i que ho faci ja amb una proposta de treball concreta, tot i que en aquest acte va quedar palès que des del Departament de Política Territorial i Obres Públiques no sembla que es compareixi la visió proteccionista i el sentit d'urgència en l'aplicació d'aquestes mesures amb les quals la major part dels assistents coincidien. ■

Festival internacional del film sobre els insectes

Organitzat per l'Office pour les Insectes et leur Environnement du Languedoc-Roussillon (OPIE-LR), entre el 5 i el 9 d'octubre d'enguany, tindrà lloc a Prada de Conflent la sisena edició del festival internacional del film sobre els insectes.

Aquest festival pretén incrementar la sensibilització i l'interès dels ciutadans en relació amb els invertebrats continentals i els seus hàbitats, encoratjar la realització de documentals sobre la fauna silvestre i promoure'n la conservació.

Si algú està interessat a participar en aquest certamen trobarà tota la informació necessària per presentar la seva filmació a la pàgina web de l'OPIE-LR, a l'adreça <http://opielr.free.fr/telechargement.htm>. ■

Legislació

Administració

Decret 43/2005, del 22 de març, de transferència de competències de la Generalitat de Catalunya al Consell General d'Aran en matèria de medi ambient. DOGC núm. 4350 del 24 de març de 2005.

Ajuts

Ordre MAH/90/2005, del 2 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts per al finançament d'actuacions en espais naturals protegits de Catalunya, i se'n fa pública la convocatòria per a l'any 2005 (codi de la convocatòria 04.01.05). DOGC núm. 4342 del 14 de març de 2005.

Espais naturals protegits

Anunci pel qual s'amplia el termini d'informació pública de la proposta d'espais a incorporar a la Xarxa Natura 2000. DOGC núm. 4358 del 7 d'abril de 2005.

Anunci d'informació pública del Projecte de decret pel qual es modifica el Decret 328/1992, del 14 de desembre, pel que fa als límits de l'espai del Pla d'espais d'interès natural a la platja de Torredembarra. DOGC núm. 4358 del 7 d'abril de 2005.

Incendis forestals

Ordre MAH/103/2005, del 14 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a l'elaboració del plànol de delimitació, i el tractament de la vegetació en les urbanitzacions afectades per la Llei 5/2003, del 22 d'abril, i es fa pública la convocatòria per a l'any 2005. DOGC núm. 4348 del 22 de març de 2005.

Impacte ambiental

Edicte del 25 de febrer de 2005, pel qual es fa pública la declaració d'impacte ambiental del projecte de parc edic Ecovent Catalunya II, a la serra del Boix, al terme municipal de Tortosa (núm. d'expedient TL20000026). DOGC núm. 4341 de l'11 de març de 2005.

Edicte del 28 de febrer de 2005, pel qual es fa pública la declaració d'impacte ambiental del projecte de modificació del parc edic Tramuntana, als termes municipals de Colera i Portbou, promogut per l'empresa Electracent, SL (exp. GL20030027). DOGC núm. 4341 de l'11 de març de 2005. ■

Cursos naturalistes

21 i 22 de maig de 2005. **Biologia i conservació del trençalòs (*Gypaetus barbatus*)**, a càrrec d'ANTONI MARGALIDA, Grup d'Estudi i Protecció del Trençalòs (GEPT)

Informació i preinscripció: Casa del Parc Nacional: carrer de les Graieres, 2; 25528 Boí. De dilluns a divendres, de 9 a 13 h i de 15.30 a 18.45 h. Demaneu per Josep Maria Rispa. Tel.: 973 696 189; fax: 973 696 154; a/e: jrispa@gencat.net.

3, 4 i 5 de juny de 2005. **Els riscos naturals al Pirineu: adaptació de l'home modern al medi natural**, a càrrec de GLÒRIA FURDADA, Universitat de Barcelona; i RAMON COPONS, geòleg (Euroconsult SA) Grup de Riscos Naturals (RISK NAT), Departament de Geodinàmica i Geofísica, UB.

Informació i preinscripció: Secretaria de la ICHN: carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iecat.net.

18 i 19 de juny de 2005. **Les comunitats bentòniques litorals de la Costa Brava**, a càrrec de CARLES NOVELL, biòleg, Facultat de Biologia, UB

Informació i preinscripció: Carles Novell. Tel.: 670 238 385; a/e: natica_sea@vodafone.es.

2 i 3 de juliol de 2005. **Botànica de camp als estatges montà, subalpí i alpí del vessant nord del Pirineu central**, a càrrec de JAUME GAMISANS, catedràtic jubilat de la Universitat Paul Sabatier, Tolosa de Llenguadoc.

Informació i preinscripció: Secretaria de la ICHN: carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iecat.net

Sortides als espais naturals protegits dels Països Catalans

Dissabte 14 de maig de 2005

Reserva Natural de les Illes Columbrets (País Valencià)

Dissabte 21 de maig de 2005

Espais d'interès natural Estany de Sils i Riera de Santa Coloma (Selva)

Dissabte 4 de juny de 2005

Espai d'Interès Natural Ribera Salada (Solsonès)

Dissabte 11 de juny de 2005

Reserves Naturals de Pi i Mentet (Conflent, Catalunya Nord)

L'assistència a aquestes sortides és gratuïta, però cal inscriure-s'hi prèviament a través de la Secretaria de la ICHN, ja sigui telefònicament o per correu electrònic.

Sessió conjunta SCB - ICHN

15 de juny de 2005, a dos quarts de set de la tarda, a la Sala Pere Coromines de l'IEC. Enguany, la sessió conjunta de la Societat Catalana de Biologia i la Institució Catalana d'Història Natural serà en homenatge a Ramon Margalef. Sota el títol **Espai i temps en ecologia**, hi participaran XAVIER RUBERT DE VENTÓS, filòsof, UPC, amb la ponència *La teoria de la frontera*; i JORDI CATALAN, biòleg, CEAB, Blanes amb la ponència *Relotges tous? El Margalef científic de prop*.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iecat.net
A/I: <http://iecat.net/ichn>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Recordeu

Horari d'atenció de la Secretaria de la ICHN

Dilluns i dimecres de 10.30 a 19 h. Dimarts, dijous i divendres de 9 a 17.30 h.
Adreça electrònica: ichn@iecat.net. Adreça d'Internet: <http://www.iecat.net/ichn>

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Han col·laborat en la redacció d'aquestes NOTÍCIES:

Jordina Belmonte, Carme Casas, Guillem Chacón, Xavier Escuté, Josep Germain, Josep Grau, Estela Illa, Joan Maluquer, Russell Monson, Rebecca Moreno, Enric de Roa, Judit Roca, i Andreu Salvat.